

Синдикално

U@p.d

ЛИСТ СИНДИКАТА ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Број 242 • Јул-август 2026 • Година XXV • Бесплатан примерак • www.sind-obr.org.rs

ISSN 1451-7574

- Објављени резултати PISA тестирања, Министарство ћути
- Глас наставника - део образовне политике
- Просвета више нема простора за одлагања
- Одржани 15. Спортски сусрети

У међувремену...

Пише: Валентина Илић

У протеклих два месеца док смо колективним годишњим одмором тражили хлад на разним дестинацијама испод клима уређаја, одвијала се сага имплементације ЗОСОВ у ширу јавност. Нисмо имали представу шта се иза брда ваља након шестомесечних званично упућиваних захтева сва четири синдиката да се коначно предочи цео текст Предлога измена Закона. У даљем прегледу овог броја, наша правница је образложила зашто нисмо прихватили да исти уђе у скупштинску процедуру.

Наш министар (сад технички) је најавио болне промене у образовању, а онда заболи и његова изјава да смо показали завидан ниво интелектуалног непознавања проблема. Онда су сви они што су се осетили дискриминисани нашим ПКУ показали елементарно непознавање и врло низак ниво интелектуалне пријемчивости за промене статуса чланова синдиката. Што би рекле наше колеге из хрватске: "Да би се возио аутобусом платиш карту, а сви остали се шверцују". Посебну пажњу увек изазива почетак школске године, када се очекује одговор синдиката на све оно што није постигнуто извесним дијалогом са ресорним министарством, које је опет показало (да употребмо министрове речи) "завидан ниво неразумевања проблема тражећи неку апстрактну једнакост у условима у којим нам гори кућа."

Октобра 2023. године, потписали смо Протокол са Владом Србије, којим смо поставили основе решавања горућих проблема у просвети, а касније имплементирали у ПКУ марта 2025. године. Одредили смо параметре повећања плата младом наставничком кадру у складу са републичким просеком плата како би привукли студенте да се заинтересују за наставничке смерове. У том смеру предложили смо да држава преузме одговорност за образо-

вање као делатност и приоритет од јавног значаја. Платформом за спас образовања коју су потписала четири репрезентативна синдиката и декани осам факултета, као и друштво директора Србије, понудили смо сарадњу у широј анализи недостатка наставног кадра по предметима и регионима, од доделе стипендија до одређених бенефита државе као што су повољнији стамбени кредити за запослене у образовању.

Уместо тога министар је понудио решење у разлици плата запослених по предметима које предају, косећи се са свим педагошким нормама свестраног образовања ученика од математике, физике, хемије до ликовног, физичког и музичког образовања. На тај начин различито вредновање наставног кадра, сходно предмету или области којој је посветио цео свој живот и радни век, је неприхватљив.

Европска повеља о социјалном дијалогу, Закон о раду, даје нам могућност да колективним уговором поставимо боље стандарде у материјалном и професионалном положају запослених у образовању. Посебним колективним уговором од 2025. године дали смо мало већа права члановима синдиката по угледу на Словенију, Немачку и Македонију, где право на колективни уговор имају само чланови синдиката. У пракси је ситуација таква да послодавци свим радницима дају исту плату, јер се тако надају да ће мање људи постати чланови синдиката. Зато су онда додатна материјална права само за чланове синдиката тако што људи виде предност чланства у синдикату. Судска пракса у Немачкој, по питању диференцирања већих материјалних права, по колективном уговору за чланове синдиката је јасна. Уколико би неко рекао - ти ћеш добити своју плату само ако си члан синдиката, то би онда била дискриминација. У интересу је друштва да имамо добре колективне уговоре и сва јавна предузећа у којима су бројни и јаки синдикати. Она су продуктивнија зато што је радник заштићен, рав-

ноправнији у укључивању у процес одлучивања и проналажењу посла. Управо кроз све велике транзиције економске и енергетске кризе дигитализацију, колективни уговори су инструмент који нам може помоћи да кроз те промене поставимо добре стандарде који се договарају у самој бранши.

Што се тиче министрове изјаве да се синдикати овим путем додворавају чланству, у Републици Србији расподела чланарине је јединствена сем оних "кућевних", тзв. независних синдиката, који позову на обуставу рада, а онда се позивају на међународно право, дискриминацију, политичка прозивања стварајући климу "држите лопова", потурице и квислинге. Колективним уговором, потписаним 5. марта 2025. године, нисмо решили проблем укрупњавања норме, корекцију основице два пута годишње, додаток на плату координаторима ЕС-дневника, поред свих осталих бенефита које смо постигли око отпремнина, солидарних помоћи, набавке лекова, здравствене рехабилитације, као и обавезних систематских прегледа око којих се боримо на нивоу локалних самоуправа, које никад за то немају пара.

Сем тога, а и свега осталог, држава од 2027. године диже минималац за 9,2%, дели једнократну помоћ пензионерима, као и старијима од 18 година по 6.000 динара, док наш административно финансијски радник са 4. степеном у јулу 2026. године (када је највећи број радних сати 184) добија плату 65.041 динара, дакле испод минималне загарантоване која је 68.264 динара. У овом броју осврнули смо се на многе теме које се односе на различите активности Синдиката у два месеца, која су увек значајна по најважнијој споредној, а то су Спортски сусрети, који нису само то, него и разлог више да се видимо на једном месту, поразговарамо, потапшемо и схватимо колико смо упућени једни на друге.

Извештај са састанака

Пише: Миодраг Камперелић

У другој половини августа, одржани су састанци Надзорног одбора, Председништва и Републичког одбора Синдиката образовања Србије.

Надзорни одбор се састао 20. августа 2026. године и припремио ребаланс финансијског плана за 2026. годину. Приходи од чланарине су увећани, а од котизације за Спортске сусрете су мањи, с обзиром на то да је пријављен мањи број учесника од предвиђеног.

Седнице Председништва и Републичког одбора су одржане 21. августа 2026. године.

Обе седнице су радиле по истом дневном реду. Теме су биле разматрање и усвајање ребаланса Финансијског плана за 2026. годину, актуелна ситуација у образовању, разматрање Предлога измена и допуна ЗОСОВ-а и заузимање става Републичког одбора по том питању и организација Спортских сусрета Синдиката образовања Србије - Кладово 2026. године.

Након усвајања ребаланса финансијског плана за 2026. годину, разматрана је актуелна ситуација у образовању. Председница је информисала чланове Републичког одбора о састанку репрезентативних синдиката и састанку у Министарству просвете. Она је нагласила да је социјални дијалог на најнижем нивоу и да су се синдикати сагласили да је неопходно појачати притисак на државне органе, јер наши оправдани захтеви за решавање важних проблема нису наишли на разумевање и позитиван одговор друге стране. Посебно је актуелно питање измена и допуна ЗОСОВ, који није прошао адекватну јавну расправу и синдикати су тражили да Предлог у овом облику не иде на скупштинску расправу. То је једини захтев који је Влада испоштовала. Иако је Предлог Закона у неким деловима био позитиван за запослене, у целини није био прихватљив.

Остали су нерешени захтеви за преговоре о усклађивању зараде запослених са седмим степеном СС, у складу са одредбом Посебног колективног уговора и накнада за координаторе ес-дневника. Захтев за измене и допуне ЗОСОВ ће саčekати нову шансу.

Када је било речи о организацији спортских сусрета Синдиката образовања Србије за 2026. годину у Кладову, договорено је да се састанак Организационог одбора одржи дан пре почетка сусрета и да се на састанку изабере председник Организационог одбора, да се одреде задужења чланова ОО по спортским дисциплинама и да се обави жребање. До тада је пријављено око 400 учесника из 36 екипа и већина ће бити смештена у хотел "Бердап", а неколико екипа у приватне виле у близини хотела. На сусрете су позвани колеге из синдиката образовања из Северне Македоније Јаким Неделков и Републике Српске Драган Ђатић.

О регистрацијама, таксама, банкама...

Пише: М. К.

Синдикат је организација која се, пре свега, бави заштитом права запослених и побољшању материјалног положаја. Такође, Синдикат пружа услуге својим члановима у домену правне помоћи и заштите, организује семинаре, конференције, едукацију чланства и бројне друге услуге.

Једна од значајнијих услуга које Синдикат пружа, односи се на регистрацију синдикалних организација и издавање потврда за председнике синдикалних организација.

Покушаћемо на најпрецизнији начин да објаснимо процедуре код пружања ових услуга.

Најчешће се од синдикалних организација тражи да доставе ПОТВРДУ Министарства за рад, не старију од три месеца. То траже банке код којих СО имају отворен рачун. Банке имају основ да траже наведену потврду када дође до промене председника СО и нови треба да депонује потпис. За издавање ове потврде Синдикат подноси захтев надлежном министарству (за рад) и прилаже копију Решења о упису те СО у регистар или Потврду из претходног периода и уплатницу Републичке административне таксе (РАТ). Ове таксе се плаћају за све акте које Министарство рада издаје (Решење о упису, Решење о промени података, Решење о брисању и

Потврда за уверење о подацима). Инструкције за уплату РАТ су објављене на нашем сајту. Таксе углавном поскупљују једном или двапут годишње и треба водити рачуна о тренутним ценама. Када Синдикат поднесе захтев за издавање Потврде, она се чека 15 - 20 дана.

Највећи проблем је што поједине банке траже од председника СО Потврду не старију од три месеца и када није промењен председник/ца СО. За поједине СО скоро сваке године морамо да тражимо Потврду из Министарства рада, јер се банка позива на ажурирање података и неки закон о прању новца и финансирању тероризма?! У најмању руку смешно! Када стигне Потврда, њена важност је три месеца и у том року морају се обавити све процедуре у банци око депоновања потписа.

Решење о упису у Регистар, Решење о промени података и Решење о брисању се чекају много дуже, од месец и по до два месеца. За ова решења, такође, рок важења је три месеца.

Документација за добијање наведених решења се налазе на сајту и код техничког секретара, који шаље мејлом. Када се попуне и овере (за промене и за брисање), оригинали се шаљу Синдикату. Само документа за упис у Регистар се не оверавају, јер СО још није добила решење.

Посебно је важно напоменути да печат СО мора бити у складу са називом из Решења и Статутом Синдиката образовања Србије.

Када дође до промене назива уставне или промене адресе седишта СО, потребно је поднети захтев Министарству рада за издавање Решења о промени података.

Када дође до гашења СО, Синдикат подноси захтев за издавање Решења о брисању СО из Регистра.

За све ове намене је потребна посебна документација коју, на захтев, шаљемо мејлом председницима СО.

На крају, али сигурно најважније је да сваки председник синдикалне организације мора у својој архиви имати следеће документе: оригинал Решења о упису у Регистар, Извод из статистике са матичним бројем, ПИБ, ОП образац, уговор са банком о отварању рачуна и примерак картона депонованих потписа.

За све додатне информације о овим пословима потребно је обратити се техничком секретару Синдиката образовања Србије Миодрагу Камперелићу на број 011/3238-764 или путем мејла на obrazovanje@sindikat.rs и sindikatobrazovawnja@gmail.com

Просвета више нема простора за одлагања

Пише: Р. С. П.

Крај августа и почетак септембра у просвети обележила је појачана активност четири репрезентативна синдиката, који су у низу обраћања Влади Србије и Министарству просвете указали на проблеме који непосредно утичу на материјални положај и радноправни статус запослених. Захтеви су се односили на корекцију плата, примену одредаба Посебног колективног уговора (ПКУ), запошљавање, али и услове у којима се одвија настава.

Први захтев односио се на **усплаћивање основице за обрачун и исплату плата**. Позивајући се на члан 19. ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, синдикати су подсетили да су уговорне стране обавезне да, по истеку другог квартала, односно од 1. јула, приступе преговорима уколико је основна зарада запосленог са 7.1. нивоом Националног оквира квалификација Србије нижа од нето просечне зараде према последњем објављеном податку Републичког завода за статистику.

Управо је таква ситуација и наступила. Основна зарада запослених са 7.1. нивоом НОКС-а за август износила је **111.488 динара**, док је последњи објављени податак о просечној нето заради износио **120.401 динар**. Разлика је, дакле, **8.913 динара**.

Синдикати су иницијативу за преговоре упутили још раније, али до 27. августа, када су се поново обратили председнику Владе др Ђуру Мацуту, преговори нису били започети, нити је добијена информација када ће зараде бити усклађене. Зато су затражили хитан пријем и инсистирали на пуној примени постигнутог споразума и корекцији зарада.

Уместо преговора - чекање. То је био први сигнал да ће и почетак нове школске године бити обележен старим проблемом: договорене и преузете обавезе не прате увек и конкретне мере државе.

Само неколико дана касније, 31. августа, синдикати су Министарству просвете упутили још један захтев - овог пута за хитно заказивање седнице Комисије за тумачење одредаба ПКУ. Повод за то био је велики број обраћања школа које су своје захтеве Министарству просвете поднеле још раније, али без одговора и јасног тумачења.

Синдикати су указали на члан 62. ПКУ, којим се уговорне стране обавезују да КУ примењују у доброј намери,

Четири репрезентативна синдиката у неколико дана отворила су пред надлежним питања плата, примене Колективног уговора, запошљавања и услова рада у школама. Одговор државе се засад своди углавном на одлагање...

на начелима социјалног партнерства и колективног преговарања. Због тога су оценили да је рад Комисије неопходан како би се спорна питања решавала правовремено и једнако за све, уместо да се оставља простор за различита тумачења у установама и школским управама.

Одговор на питање плата стигао је 3. септембра. На иницијативу репрезентативних синдиката одржан је састанак са представницима Министарства просвете, уз учешће представника Министарства финансија. На састанку је констатовано да до краја 2026. године **нису обезбеђена средства за повећање зарада запослених у просвети**.

Евентуално повећање може се очекивати тек од јануара 2027. године, док његов проценат у овом тренутку није познат.

За запослене је, дакле, остало да чекају не само повећање већ и одговор на питање колико ће оно бити. Синдикати су истовремено сазнали да је до краја године планирана реализација осме фазе запошљавања, која би требало да обухвати слободна радна места са 50 и више процената норме, упражњена током 2021. и 2022. године.

Репрезентативни синдикати поручили су да ће инсистирати на потпуној реализацији свих преузетих обавеза према запосленима и да ће, у складу са ставовима чланства, предузимати даље синдикалне активности. Посебно су нагласили потребу за континуираним, озбиљним и одговорним социјалним дијалогом.

Порука је била недвосмислена: **просвета више нема простора за одлагања, неодређена обећања и изговоре.**

Али плате нису биле једини проблем који је почетак школске године донео пред синдикате и Министарство.

Већ 4. септембра упућен је захтев за **привремено скраћење наставних часова на 30 минута због екстремно високих температура**. Синдикати су указали да велики број школа нема адекватне расхладне уређаје и да су ученици и запослени током наставе изложени високим температурама које могу угрожити њихово здравље и безбедност.

Захтев није заснован само на процени синдиката о тежини ситуације.

Указано је и на члан 105. ЗОСОВ, као и на могућност организовања неопредне наставе у трајању од 30 минута предвиђену Правилником о посебном програму образовања и васпитања. Синдикати су зато тражили да Министарство донесе јасну инструкцију школама и предузме одговарајуће мере док трају екстремне температуре.

Истовремено се отворило још једно питање које непосредно утиче на егзистенцијалну сигурност запослених - преузимање запослених са непуним радним временом.

У захтеву од 8. септембра репрезентативни синдикати затражили су хитну исправку Стручног упутства за поступање приликом ангажовања запослених у установама образовања и васпитања у школској 2026/2027. години.

Проблем је пронађен у тачки која уређује редослед преузимања запослених. Синдикати су упозорили да текст Упутства, који се позива на члан 5. ПКУ, **није усклађен са важећом формулацијом тог члана**, већ представља текст раније важеће одредбе.

На први поглед можда делује као техничка грешка. За запослене, међутим, последице могу бити врло конкретне. Неусклађено Упутство може довести до погрешне примене прописа, различитог поступања школских управа и радних подгрупа, као и до повреде права запослених у поступку преузимања.

Зато су синдикати затражили да Министарство без одлагања исправи спорни део Упутства, усклади га са важећим текстом ПКУ и о томе обавести све надлежне школске управе и установе. Посебно је наглашено да је поступак преузимања већ у току и да би даља примена неусклађеног документа могла произвести штетне последице по запослене.

Тако се у само неколико дана пред надлежним нашао читав низ питања, а заједничко свим захтевима јесте инсистирање да се преузете обавезе не завршавају на папиру и да се прописи примењују јасно, једнако и у интересу запослених. Јасно је поручено да се жели **континуиран и одговоран социјални дијалог**, али и да одговорност не може бити замена за конкретне резултате.

Синдикати су већ најавили да ће, у складу са ставовима чланства, предузимати даље активности.

Предшколци траже једнака права - преговори се настављају

Пише: Николиа Јанковић

У Министарству просвете 25. августа 2026. године одржан је нови саста-
нак у оквиру преговора о закључивању Измена и допуна Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

Састанку су, у име Синдиката образовања Србије, присуствовале чланице Републичког одбора Мерлин Трајковић и Јелена Мицић Михајловић, као и стручна сарадница за правне послове Николина Јанковић. Састанку је присуствовала и Јована Џилић Радоњић, саветница у Народној скупштини Србије.

Испред Министарства просвете састанку је присуствовао Иван Ћилерџић, помоћник министра просвете за предшколско и основно образовање, са сарадницима, као и представници Министарства финансија, Министарства државне управе и локалне самоуправе и Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Приоритет је био продужење важења ПКУ

Преговори о изменама и допунама Посебног колективног уговора започети су у априлу 2026. године. Репрезентативни синдикати тада су као приоритет поставили продужење важења ПКУ за наредне три године, како запослени у

Настављен је преговарачки процес о изменама и допунама Посебног колективног уговора, уз захтев репрезентативних синдиката да се права запослених у предшколским установама додатно ускладе са правима запослених у основним и средњим школама.

предшколским установама не би остали без права која им овај уговор гарантује.

Овај захтев је прихваћен, па је важење Посебног колективног уговора продужено, уз договор да се настави преговарачки процес о његовим изменама и допунама.

На састанку одржаном 25. августа разматрани су предлози репрезентативних синдиката, а део предложених решења прихватила су министарства која учествују у преговорима.

Ипак, највећи број примедби на предлоге стигао је из Министарства финансија. Због тога је договорено да Министарство финансија у што краћем року достави своје коначно мишљење, како би преговори могли да буду настављени и како би се дошло до коначних решења.

Једнака права за запослене у образовању

Једно од питања које су репрезентативни синдикати посебно истакли јесте потреба да се одређена права запослених у предшколским установама изједначе са правима која већ уживају запослени у основним и средњим школама.

Као један од примера наведено је право на накнаду зараде у висини од 100 одсто за време привремене спречености за рад због малигних обољења, и то за

све време трајања привремене спречености за рад, у складу са правима која су већ уређена за запослене у основним и средњим школама.

Став репрезентативних синдиката је јасан: запослени у предшколским установама део су образовног система и не би требало да буду у неповољнијем положају када је реч о остваривању права из радног односа.

Зато је један од важних циљева преговора да се отклоне постојеће разлике и обезбеди равноправнији положај запослених у предшколском васпитању и образовању у односу на њихове колеге у основним и средњим школама.

Преговори се настављају

У наредном периоду очекује се да Министарство финансија достави коначно мишљење о кључним предлозима за измене и допуне Посебног колективног уговора.

Нови састанак преговарачких страна договорен је за **15. септембар 2026. године.**

Репрезентативни синдикати очекују да ће се у наставку преговора направити конкретан помак у усаглашавању предложених решења и унапређењу права запослених у предшколским установама.

Министарство ћути на резултате PISA

Пише: Борка Вишњић

Резултати PISA 2025 истраживања, које OECD објављује на Светски дан писмености, 8. септембра, поново су отворили важно питање: шта нам резултати међународног тестирања говоре о стању и будућности образовања у Србији? Уместо да се подаци користе за озбиљну и аргументовану расправу, у јавности се најчешће издвајају појединачни резултати и ранг-листа. При том је изостала правовремена реакција Министарства просвете и тима задуженог за PISA тестирање у Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања.

PISA, међутим, није само рангирање и место које су "освојили" петнаестогодишњаци. Она пружа много ширу слику о образовним постигнућима, улози школе и наставника, праведности и доступности образовања, али и могућностима за унапређивање образовног система.

У истраживању је учествовало више од 760.000 петнаестогодишњака из 91 земље. Тестирани су наука, читалачка писменост и математика, а PISA 2025 обухватила је и рачунарско решавање проблема. Ученици из Србије тестове су решавали у септембру, јер због обуставе ра-

да нису ишли у школу у периоду предвиђеном за тестирање, што је могло утицати на резултате.

Просек OECD износио је 482 поена из науке, 461 из читалачке писмености и 463 из математике. Србија је остварила 429 поена из науке, 415 из читалачке писмености и 417 из математике, уз пад резултата у све три области. У региону је, као и раније, најбоље пласирана Словенија, затим Хрватска, Црна Гора, Србија и Северна Македонија. Најбољи резултат у Европи остварила је Естонија, док су међу вођима у свету ученици из кинеских региона и Сингапура.

Посебно забрињава пад читалачке писмености у земљама OECD, док азијске земље бележе значајан напредак. Уоби-

чајена процена је да разлика од 20 поена одговара приближно једној школској години заостатка у образовним постигнућима.

Подаци PISA истраживања зато не би смели да буду повод ни за самохвалу ни за политичка препуцавања, већ за озбиљну анализу. Ако су резултати лошији, потребно је утврдити зашто, а ако су поједини показатељи бољи, видети шта је до тога довело. Искуства земаља које су реаговале на пад резултата показују да PISA подаци могу бити важан подстицај за промене у образовању.

Напредак азијских образовних система показује колико су улагање у образовање и припрема ученика за будућност важни за друштво. Истовремено, пад резултата у великом броју европских земаља упозорава да образовни системи нису имуни на промене и нове изазове.

Зато би објављивање PISA резултата требало да буде почетак, а не крај разговора о образовању. Србији је потребна стручна, отворена и аргументована расправа о томе шта резултати говоре о нашим школама, наставницима и ученицима - и шта можемо да учинимо да наредни буду бољи.

Убедљив тријумф новосадског ПМФ

Пише: М. Камперелић

Спортски сусрети Синдиката образовања Србије и ове године одржани су у Кладову, од 27. до 30. августа. Уобичајени термин одржавања је промењен на крај августа највише због променљивих временских услова који у Ђердапској клисури могу утицати на одржавање планираних такмичења.

До краја јуна примљене су пријаве за око 400 учесника, али и ове године је било одустајања у последњем тренутку, па је укупан број учесника сведен на око 380 такмичара из целе Србије распоређених у 35 екипа. Највећи број учесника је смештен у хотел, а две екипе у приватне виле.

По обичају састанак Организационог одбора одржан је у среду, дан пре почетка игара у Конференцијској сали хотела "Ђердап". На састанку је за председницу Организационог одбора изабрана Маргита Петковић, одређена су задужења по спортским дисциплинама и обављен жреб за такмичења.

Након свечаног отварања игара већ у четвртак увече су почела такмичења у пикаду и шаху, док су остале дисциплине почеле у петак ујутро. У петак и суботу време је било одлично, температура није прелазила 30 степени. Једина дисциплина коју нисмо завршили је пливање у обе конкуренције због озбиљног квара на пумпи за воду базена. По традицији такмичења су завршена у суботу поподне надвлачењем конопца у мушкој и женској конкуренцији. То је сигурно најзанимљива дисциплина са ватреним навијањем и бодрењем екипа. Нажалост, ове године догодиле су се и две повреде. Обоје су били такмичари са Машинског факултета у Београду, али је лекарска служба збринула повређене.

Укупан победник игара је екипа Природно-математичког факултета из Новог Сада, друга је екипа Регионалног центра из Пожаревца, док је треће место заузела екипа Машинског факултета из Београда.

Посебно желимо да похвалимо домаћине из хотела "Ђердап", који су задржали ниво услуге, увек били на помоћи, веома љубазни и пожртвовани. Смештај и исхрана у хотелу и приватним вилама су били изузетни и учесници су били презадовољни. Током свечане вечере подељене су захвалнице екипама учесницама, као и медаље и

пехари, најбоље пласираним екипама у свим дисциплинама.

По спортским дисциплинама постигнута су следећи резултати:

Баскет - мушкарци

1. ОШ Ј. Ј. Змај - Свилајнац
2. Медицинска школа - Грачаница
3. Машински факултет - Београд

Баскет - жене

1. Машински факултет - Београд
2. РЦ Лесковац - Лесковац
3. Техничка школа ГСП - Београд

Куглање - мушкарци

1. ПМФ - Нови Сад
2. Машински факултет - Београд
3. ФАСПЕР - Београд

Куглање - жене

1. Машински факултет - Београд
2. ПМФ - Нови Сад
3. ОШ Ј. Ј. Змај - Свилајнац

Надвлачење конопца - мушкарци

1. ОШ Вук Караџић - Прилужје
2. Студентски центар - Ниш
3. ОШ Ј. Ј. Змај - Свилајнац

Надвлачење конопца - жене

1. ОШ 23. октобар - Сремски Карловци
2. ТШ ГСП - Београд
3. РЦ Лесковац - Лесковац

Одбојка - мушкарци

1. РЦ Пожаревац - Пожаревац
2. ОШ Ј. Ј. Змај - Свилајнац
3. ОШ Петар Враголић - Љубовија

Одбојка - жене

1. РЦ Пожаревац - Пожаревац
2. ТШ ГСП - Београд
3. ПМФ - Нови Сад

Пикадо - мушкарци

1. ОШ Кнез Лазар - Доња Гуштерица
2. Студентски центар - Суботица
3. ОШ Свети Сава - Косовска Митровица

Пикадо - жене

1. ПМФ - Нови Сад
2. ПМФ 2 - Нови Сад
3. РЦ Пожаревац 1 - Пожаревац

Шах - мушкарци

1. Машински факултет - Београд
2. ПМФ - Нови Сад
3. ТШ М. Петровић Алас - Кос. Митровица

Шах - жене

1. ПМФ - Нови Сад
2. ТШ ГСП - Београд
3. РЦ Лесковац - Лесковац

Стони тенис - мушкарци

1. ПМФ - Нови Сад
2. ОШ Петар Враголић - Љубовија
3. Саобраћајно-техничка школа - Земун

Стони тенис - жене

1. ТШ ГСП - Београд
2. РЦ Пожаревац - Пожаревац
3. РЦ Лесковац - Лесковац

Мали фудбал - мушкарци

1. Машински факултет - Београд
2. ПМФ - Нови Сад
3. ЕТШ Михаило Пупин - Приштина

Мали фудбал - жене

1. ТШ ГСП - Београд
2. РЦ Пожаревац - Пожаревац
3. СШЦ са ДУ "Д. Обрадовић" - Суботица

Тенис - мушкарци

1. РЦ Лесковац - Драгослав Стојчић
2. ПМФ Нови Сад - М. Секулић
3. ОШ "Кнез Лазар" - Д. Гуштерица - Ненад Цвејић

Тенис - жене

1. РЦ Лесковац - Милица Лукић
2. ШЦ Д. Обрадовић - Суботица, Миљана Атић
3. Гимназија Приштина - Гордана Николић

Зашто нису усвојене измене и допуне ЗОСОВ?

Пише: Николина Јанковић

Рад на изменама Закона о основама система образовања и васпитања трајао је готово две године, уз више верзија текста и повремено укључивање репрезентативних синдиката. Међутим, због низа спорних и неусклађених одредби, као и начина на који је вођен процес, предлог измена и допуна повучен је из процедуре.

На изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања (ЗОСОВ) радило се током 2024. године, а процес је настављен и у наредном периоду, све до августа 2026. године. Министарство просвете је у појединим фазама репрезентативним синдикатима достављало одређене верзије предлога, на које су синдикати упућивали сугестије и примедбе. Део тих примедби био је прихваћен, али не и оне које су синдикати сматрали кључним.

У фебруару 2026. године Министарство је на састанку са репрезентативним синдикатима саопштило да се поново ради на изменама и допунама ЗОСОВ. Синдикати су затражили да им се у што краћем року достави целовит текст како би могли да дају своје предлоге и примедбе. Уместо тога, до средине августа достављани су им само појединачни чланови, њих три или четири, на које су синдикати реаговали и чије су примедбе у већем делу прихваћене.

Потом је у кратким роковима синдикатима достављено неколико нових верзија предлога, са великим бројем измењених чланова који претходно нису били предмет разговора и у чијој изради репрезентативни синдикати нису учествовали. Због таквог начина рада

синдикати нису прихватили Предлог измена и допуна, оцењујући да процес није пружао довољно сигурности у то која ће верзија закона на крају бити упућена Народној скупштини. Предлог је након тога повучен из даље процедуре.

СПОРНА СУСПЕНЗИЈА ЛИЦЕНЦЕ

Највише пажње у јавности изазвала је одредба о суспензији лиценце наставнику, васпитачу и стручном сараднику. Предложено је увођење новог основа за суспензију лиценце - ако запослени, ни након писаног упозорења директора, не остварује образовно-васпитни рад, што би се сматрало тежом повредом радних обавеза.

Синдикати су се изричито успротивили оваквом решењу, сматрајући да би оно отворило могућност да се вољом директора покрене поступак за суспензију лиценце и запосленом тиме онемогући рад током трајања суспензије. Управо због последица које оваква одредба може имати по радни статус запосленог, синдикати су инсистирали на њеном преиспитивању.

ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТУПАК

Спорним су оцењене и измене одредаба које уређују васпитно-дисциплински поступак против ученика. Према ставу синдиката, предложена решења била су непрецизно и нелогично формулисана, што би могло отежати њихову примену у пракси и довести до различитог поступања школа.

КО ПРЕДСТАВЉА РОДИТЕЉЕ?

Промене су биле предложене и у начину формирања Савета родитеља. Према предлогу, свако одељење више

не би имало свог представника. Основне школе имале би Савет родитеља од осам чланова, док би у средњим школама број чланова био највише 15.

Синдикати су посебно указали на проблем равномерне заступљености различитих разреда и одељења, а у средњим школама и различитих подручја рада, образовних профила и смерова. Сматрали су да би са највише 15 чланова било тешко обезбедити одговарајућу заступљеност свих тих категорија.

ДОПУНСКИ РАД БЕЗ САГЛАСНОСТИ ЗАПОСЛЕНОГ?

Једна од предложених измена односила се и на секретаре и стручне сараднике. Уколико установа не може да обезбеди запосленог на тим пословима, предвиђено је да се, на основу споразума две установе, посебним решењем запосленом из друге установе могу распоредити послови секретара или стручног сарадника до 30 одсто пуног радног времена, најдуже 60 дана, при чему би се такав рад сматрао допунским радом.

Синдикати су оценили да је овакво решење спорно са становишта Закона о раду, јер је за уговарање допунског рада потребна сагласност запосленог. У предложеној одредби таква сагласност није била предвиђена, већ би одлука била препуштена послодавцу.

НИЈЕ СВЕ БИЛО СПОРНО

Важно је, међутим, нагласити да синдикати нису одбацили све предложене измене. Прихватили су одређена решења, посебно она која се односе на рад Посебне радне групе и радних подгрупа и њихове надлежности, као и одредбе које уређују процедуру преузимања запослених и укрупњавање њихових норми.

Проблем је настао због тога што су, поред усаглашених решења, у предлог уврштене и одредбе које синдикати сматрају непрецизним, неусклађеним и потенцијално штетним по права запослених.

Због тога је став репрезентативних синдиката био да **не могу подржати усвајање измена и допуна ЗОСОВ у таквом облику**. Повлачење предлога из процедуре, међутим, не значи и одустајање од потребе да се Закон мења.

Синдикати ће инсистирати да се рад на изменама и допунама настави, али уз активно учешће Министарства просвете и репрезентативних синдиката. Циљ би, како истичу, требало да буде доношење јасних и усклађених решења која ће унапредити и олакшати рад у установама образовања и васпитања, а не отворити нова питања и угрозити права запослених.

Од Лесковца преко Битоља до Едесе

Пише: А. Николић

Тродневно путовање чланова и представника Синдиката образовања Србије Регионалног центра Лесковац, од 22. до 24. јула 2026. године, успешно је реализовано. Првобитно планирани радни састанци са просветним синдикатима Републике Северне Македоније и Грчке нису одржани из техничких разлога, али је путовање упркос томе у потпуности испунило циљ кроз јединствени спој лепог и корисног.

Посете знаменитостима братских народа Македоније и Грчке у потпуности су испунили очекивања. Време је максимално искоришћено за едукацију, одавање почаста нашој историјској баштини, обилазак природних лепота, као и за јачање колегијалних веза и неформалну размену професионалних искустава међу члановима синдиката.

СОС на 6. Конгресу “Егитим сен”

Пише: Биљана Благојевић

У Анкари је од 25. до 29. августа 2026. године одржан 6. Демократски конгрес образовања (6th Democratic Education Congress), у организацији турског синдиката просветних радника “Егитим сен”. Конгрес је окупио представнике синдиката, просветне раднике, академске стручњаке и госте из више земаља, у циљу размене искустава и ставова о актуелним изазовима у образовању, положају запослених и улози синдиката у заштити јавног и доступног образовања.

На Конгресу сам имала част да представљам наш синдикат и да разговарам са колегама из Турске, Шпаније, Португалије, Ирске, Енглеске, Казахстана, Ирака, Кипра и других земаља. Била је то прилика не само за упознавање са искуствима других образовних система, већ и за представљање проблема и изазова са којима се суочавају просветни радници у Србији.

Током Конгреса разматран је читав низ питања значајних за савремено образовање и положај запослених. Посебна пажња посвећена је последицама неолибералних образовних политика и све израженијој комерцијализацији образовања, очувању јавног, квалитетног и свима доступног образовања, условима рада, повећању обима посла и несигурности запослења просветних радника, као и образовању и стручном усавршавању наставника.

Разговарало се и о секуларном образовању и заштити образовања од идеолошких и политичких притисака, једнакости и борби против свих облика дискриминације, праву ученика на образовање на матерњем језику, родној равноправности, значају критичког мишљења и слободе наставника и ученика, као и о организовању запослених у образовању и значају синдикалне борбе.

Једна од кључних порука Конгреса била је да образовање није роба, већ основно људско и друштвено право. Квалитетно јавно образовање мора

бити доступно сваком детету, без обзира на његов социјални и економски положај. Истовремено, образовање не треба посматрати искључиво кроз потребе тржишта рада. Његова улога је шира - да развија слободне, одговорне и критички освешћене појединце способне да активно учествују у демократском друштву.

Посебан део дискусија односио се на положај наставника и других запослених у образовању. Повећање административних обавеза, несигурни облици запослења, притисци на наставнике и недовољно вредновање њиховог рада проблеми су који нису карактеристични само за једну земљу. Размена искустава показала је да се просветни радници у различитим државама суочавају са сличним изазовима, због чега међународна синдикална солидарност добија све већи значај.

Учешће на Конгресу било је драгоцено професионално и синдикално искуство, али и прилика за успостављање нових контаката и јачање сарадње са колегама из других синдикалних организација. Разговори у Анкари још једном су показали да, упркос разликама између образовних система, проблеми запослених често имају заједничке узроке и захтевају заједнички одговор.

Конгрес је зато послао јасну поруку: борба за достојанствен положај наставника истовремено је и борба за квалитетније образовање. Без наставника који имају професионалну слободу, сигурност, адекватне услове рада и поштовање у друштву, тешко је говорити о квалитетном образовном систему.

Јавно образовање, права запослених, једнакост, демократија и солидарност остају вредности које синдикати морају заједно да штите и унапређују.

Глас наставника мора бити део образовне политике

Пише: Ирис Сретеновић

Европски синдикални комитет за образовање (ETUCE) позвао је синдикате широм Европе да се укључе у кампању за амбициозну Европску агенду за наставнике. Њена главна порука је једноставна: политике које утичу на рад у учионици морају се креирати са наставницима, а не без њих.

На вебинару одржаном 1. септембра ове године представљени су циљеви кампање, али и активности које се очекују од организација чланица ETUCE. Кампања долази у тренутку када Европска комисија припрема нови пакет политика који се односи на квалитет образовања, основне вештине, положај наставника и дигитализацију. Његово објављивање најављено је за новембар.

Европски програми, препоруке, стандарди и начини финансирања утичу и на правце у којима се развијају националне образовне политике. Зато ETUCE тражи да наставници и њихови синдикати не буду само обавештени о донетим одлукама, већ да учествују у њиховом креирању и примени.

Шта предлаже ETUCE

У средишту предлога Европске агенде за наставнике налази се захтев да запослени у образовању добију више професионалне аутономије и да се доследно штите академске слободе. То, међутим, није могуће без достојанствених зарада и услова рада који омогућавају да људи остану у професији и свој посао обављају квалитетно.

ETUCE истовремено указује на потребу за добрим иницијалним образовањем будућих наставника, доступним

стручним усавршавањем током читаве каријере и очувањем квалификационих стандарда и професионалног признања. За остваривање тих циљева неопходна су стабилна јавна улагања у образовање, као и сталан и уређен социјални дијалог са синдикатима на свим нивоима.

Суштина кампање стала је у кратку поруку: "Верујте наставницима. Укључите нас."

Шта показују домаћа истраживања

Инсистирање на учешћу наставника није нова тема ни у Србији. Истраживање Института за педагошка истраживања, објављено 2011. године, бавило се образовним променама у нашој земљи од 2000. до 2010. године. Сprovedено је 15 фокус група и 34 интервјуа са наставницима и другим актерима у образовању.

Налази су показали да је учешће оних којих се промене непосредно тичу било недовољно и несистематично. Наставници су често остали у улози извршилаца одлука донетих на централном нивоу, а такав приступ био је повезан са губитком поверења и умором од промена. Међу условима за успешније реформе издвојени су сарадња, учешће различитих актера и боље повезивање централног управљања са искуством самих школа.

До сличног закључка дошла је и регионална публикација Центра за образовне политике из 2008. године. У њеној припреми консултоване су 2.354 особе из области образовања на Западном

ETUCE тражи да наставници и њихови синдикати буду укључени у доношење одлука које непосредно утичу на њихов рад

Балкану. Показало се да су реформе биле успешније тамо где су наставници стварно учествовали у постављању националних стандарда.

СОС већ учествује у процесу

Представница Синдиката образовања Србије Борка Вишнић била је 26. јуна 2026. године део делегације ETUCE на саслушању социјалних партнера о Европској агенди за наставнике у Европској комисији.

Теме које ова кампања отвара блиске су и захтевима које синдикати у Србији већ истичу: бољем материјалном и професионалном положају запослених, већим улагањима у јавно образовање и социјалном дијалогу који почиње пре доношења одлука, а не након њих.

ETUCE је позвао своје чланице да кампању повежу са националним приоритетима, разговарају са надлежним институцијама и о њој информишу чланство и јавност. Синдикат образовања Србије наставиће да прати ову иницијативу и да, у сарадњи са ETUCE, заступа интересе наставника и свих запослених у образовању.

Глас синдиката образовања у срцу европских одлука

Пише: И. С.

Председница СОС и потпредседница ETUCE Валентина Илић учествовала је крајем априла у Бриселу у раду Бироа и Комитета Европског комитета синдиката образовања (ETUCE), где су разматрана питања од значаја за будућност наставничке професије и јавног образовања.

У фокусу је била будућа Европска агенда за наставнике и тренере, коју Европска комисија припрема као одговор на све израженији недостатак наставника и потребу за унапређењем услова рада. ETUCE инсистира да Агенда не остане само декларативна, већ да донесе боље вредновање професије, већу професионалну аутономију, квалитетније образовање и стручно усавршавање наставника, као и трајан и транспарентан социјални дијалог са синдикатима.

Посебно је указано на потребу да се образовна политика повеже са правима запослених. Недостатак наставника, преоптерећеност, зараде и административни притисци нису одвојени проблеми и не могу се решавати појединачним мерама.

Важна тема била је и вештачка интелигенција у образовању. ETUCE упозорава на ризике од надзора над радом наставника, аутоматског оцењивања, обраде података ученика и запослених и смањења професионалне аутономије. Зато синдикати траже јасна правила, заштиту података и обавезан људски надзор.

Разматрано је и финансирање јавног образовања, уз поруку да оно мора бити схваћено као стратешка инвестиција, а не само буџетски трошак.

Учесће СОС у раду ETUCE омогућава да се проблеми образовања у Србији чују на европском нивоу, али и да се европске политике и искуства користе у домаћој синдикалној борби за достојанствен положај запослених и квалитетно јавно образовање.

Како да добијеш оно што ти припада

Пише: Драгана Карапанџић

У околностима никада тежим за рад и деловање синдика-та има примера који потврђују да поверење, знање, удруженост и упорност могу да донесу значајне и неочекиване победе, које су колико до јуче изгледале немислииво и недокучиво. Светле примере треба изнети и поставити високо, да осветљавају пут другима...

ПРИЧА ТРЕЋА

(Данијела Цакић, наставник разредне наставе)

За новине у члану 5. Посебног колективног уговора из фебруара 2025. године сазнала сам кроз разговоре са колегама, као и путем објава Регионалног центра Лесковац - СОС. Новине се односе на то да је у обавезни редослед преузимања уведено и преузимање запослених који нису на листама, а Радној подгрупи дата су већа овлашћена приликом распоређивања запослених него раније. Посебно ми је значило то што су новине јасно објашњене и доступне запосленима, јер је реч о променама које директно утичу на свакодневни рад и квалитет живота. Информације су биле правремене и разумљиве, што ми је омогућило да препознам да нове одредбе могу имати велики значај управо у мојој ситуацији.

Пре преузимања ради смањења путних трошкова радила сам у школи која је удаљена око 20 километара од мог места боравка, а до које не постоји аутобуска линија, већ сам путовала сопственим аутом. Због специфичног здравственог стања, свакодневно путовање представљало је озбиљан физички и психички напор нарочито у зимским условима.

У почетку сам сама кренула у процедуру преузимања. Обраћала сам се директорима школа и Рад-

ној подгрупи, али сам у два наврата била одбијена. То је био тренутак у којем сам схватила да ми је потребна додатна подршка и тада сам се обратила Синдикату.

Подршка Регионалног центра у Лесковцу била је пресудна и вишеструка - од савета, преко комуникације са надлежнима, до праћења целог поступка. Уз њихову помоћ, процедура је поново покренута, јасније вођена и аргументована у складу са новинама ПКУ. Имала сам осећај да неко систематски и одговорно заступа мој случај и моје оправдане разлоге.

Поступак је на крају успешно окончан. Данас радим у школи која је удаљена свега око 100 метара од моје куће. Разлика између некадашњих 20 километара и данашњих 100 метара није само у удаљености - то је разлика у ква-

литету живота, здрављу и могућности да свој посао обављам са више енергије и мира. Одсуство свакодневног путовања омогућило ми је да сачувам енергију за оно најважније - рад са децом.

Новине Посебног колективног уговора и сарадњу са Регионалним центром за Јабланички округ Синдиката образовања Србије оцењујем највишом оценом 5. Моје искуство показује да не треба одустати после првог одбијања и да синдикална подршка може бити одлучујући фактор у остваривању права запослених.

Ако моја прича охрабри макар једног колегу да покуша да промени оно што му је тешко, онда је имала смисла.

/У следећем броју: "Саборац"/

Синдикално перо

БОРКА ВИШНИЋ и МИОДРАГ КАМПЕРЕЛИЋ ● Телефон: (011)32-33-229 ● Тираж: 4000 ● www.sind-obr.org.rs ● Е-mail: obrazovanje@sindikat.rs ● Графичка припрема: ДИМИТРИЈЕ ПАВЛОВИЋ ● Штамп: СИГНЕТА - Београд

Издавач: СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ, Дечанска 14, 11000 Београд ● Главни уредник: ВАЛЕНТИНА ИЛИЋ ● Уредник: САША ЛУКОВИЋ ● Редакцијски колегијум:

СИНДИКАЛНО перо : лист Синдиката образовања Србије / главни уредник Валентина Илић. - Год. 1, бр. 1 (2001)- - Београд : Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм

Синдикат образовања Србије, 2001- (Београд : Сигнета). - 30 цм

Месечно.
ISSN 1451-7574 = Синдикално перо
COBISS.SR-ID 120073740

XV Спортски сусрети СОС у слици

